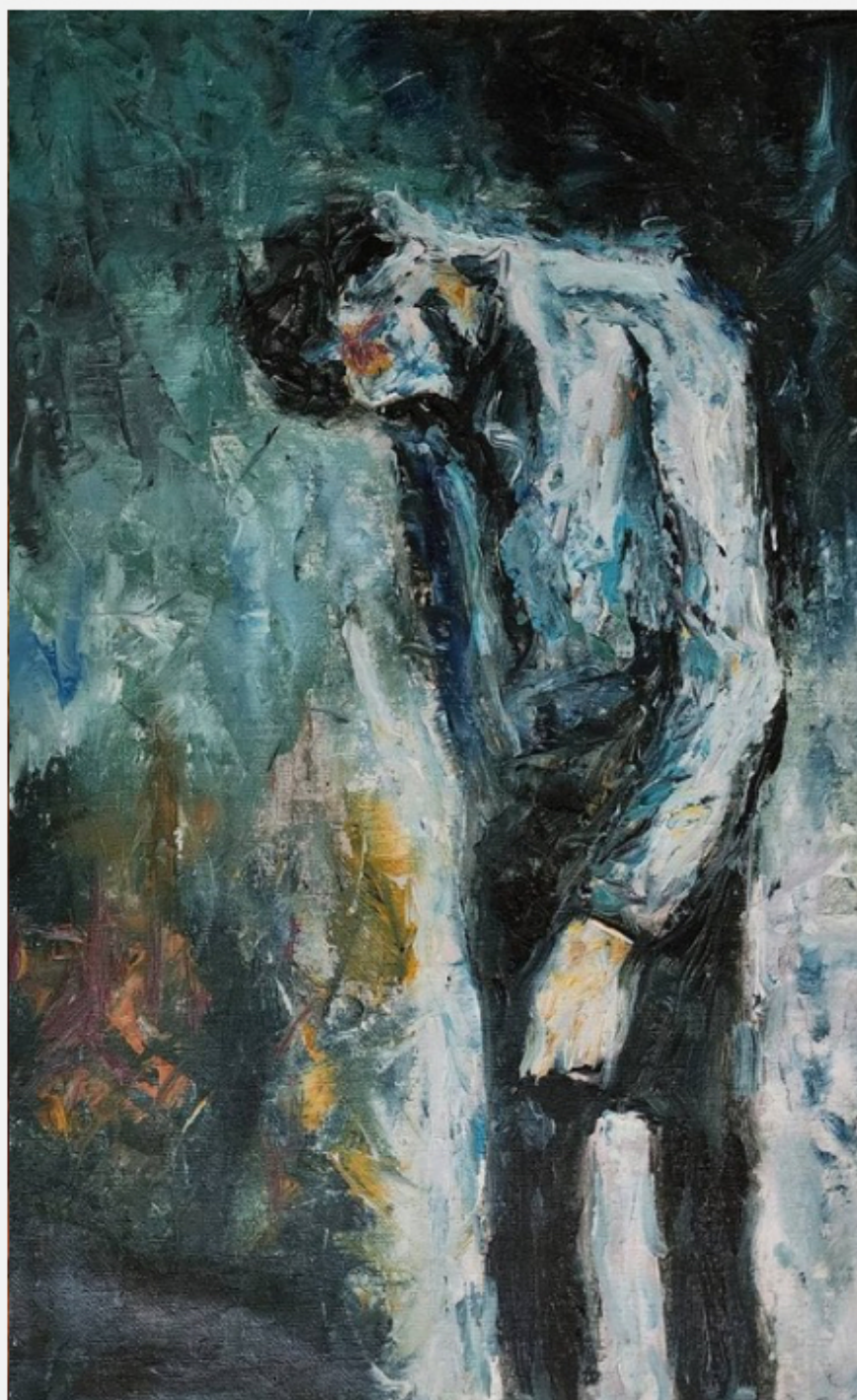

Michel de Montaigne

PRÓBY

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

PRÓBY

Michel de Montaigne

• Geneza utworu

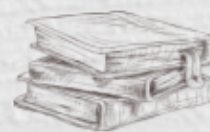
Michel de Montaigne był francuskim pisarzem i jednym z najwybitniejszych przedstawicieli renesansu. Był dobrze wykształcony, posługiwał się językiem łacińskim. Jest uważany za twórcę eseju jako nowego gatunku literackiego. Próby ukazały się w 1580 roku. Jest to dzieło skłaniające do refleksji, zawierające subiektywne przemyślenia autora na temat życia, ludzi i świata.

• Gatunek

“Próby dały początek nowemu gatunkowi literackiemu, który od tytułu dzieła nosi nazwę eseju. Esej wyróżnia się następującymi cechami:

- **synkretyzm gatunkowy**- Próby to utwór z pogranicza literatury naukowej, retoryki, publicystyki i literatury pięknej
- **swobodna struktura**- autor łączy luźne przemyślenia i refleksje z logicznym wywodem
- **lekki, swobodny styl**
- **subiektywizm rozważań**- autor opisuje rzeczywistość przez pryzmat własnych przeżyć i doświadczeń
- **dialog z czytelnikiem**- autor poprzez zadawanie pytań skłania czytelnika do refleksji
- **erudycyjność**- francuski pisarz dowodzi swojej wiedzy z wielu dziedzin, m.in. Filozofii, literatury, kultury i religii

• Budowa utworu

Utwór składa się z trzech ksiąg. Ze względu na to, że dzieło powstawało na przestrzeni kilku lat, nie ma spójnej i przemyślanej kompozycji. Montaigne dzieli się swoimi dygresjami i rozważaniami oraz powraca do poruszonych wcześniej wątków.

PRÓBY

Michel de Montaigne

• Problematyka i tematyka

Autor podejmuje w swoich rozważaniach różne obszary życia ludzkiego. Montaigne komentuje politykę, omawia zagadnienia z kultury antycznej i filozofii, a także analizuje reguły zachowania człowieka.

- **Życie społeczne**- nierówności między ludźmi; sposoby wychowania; system nauki
- **moralność**- osądzanie uczynków według intencji postępującego
- **władza i polityka**- urzędy, systemy prawne i kodeksy
- **kultura**- odwołania do starożytnych twórców
- **człowiek i jego natura**- emocje takie jak smutek, strach, różne aspekty życia i zachowania, samotność, tchórzostwo, przyjaźń.

• Treść utworu

O kanibalach

Autor wyznaje, że nie uznaje terminu “barbarzyńcy”. Następnie przechodzi do opowieści, którą usłyszał kiedyś od prostego człowieka, który żył wśród brazylijskich Indian. Opowiadał o ich zwyczajach, toczonych przez nich wojnach, o zjadaniu zabitych przez nich jeńców. Montaigne podkreśla, że jego zdaniem te zachowania nie były przejawem głodu, a wynikały z mentalności i wierzeń tych mieszkańców. Autor sprzeciwia się kierowaniem się stereotypami i uprzedzeniami, które nie są w żaden sposób poparte badaniami i doświadczeniami.

O wychowaniu dzieci

Montaigne opisuje swoje refleksje na temat efektywnych sposobów nauki. Podkreśla jaką rolę odgrywa rozwijanie u młodych ludzi krytycyzmu, ciekawości i samodzielności. Potępia uczenie się powierzchowne, na pamięć. Uważa, że zdobywanie wiedzy powinno prowadzić zarówno do rozwoju intelektualnego jak i duchowego. Na koniec sprzeciwia się wszelkim formom przemocy i głosi konieczność wyzbycia się kary w procesie nauczania.

PRÓBY

Michel de Montaigne

• Treść utworu

O wieku

Pisarz rozważa kwestie ludzkiej egzystencji, zastanawiając się nad jakością i długością życia człowieka. Autor uważa długie życie za przypadek, zaś nagłą śmierć za powtarzającą się normę. Uważa życie za kruche i nieprzewidywalne. Czas młodości uważa za kluczowy moment rozwoju kreatywności i użyteczności dla społeczeństwa.

• Struktura wywodu

1. Definicja problemu (np. miara i wartość ludzkiego życia)
2. Sformułowanie założeń
3. Odwołanie się do autorytetów (mędrców)
4. Konfrontacja z głosem opinii społecznej
5. kontrargumenty
6. polemika
7. przytoczenie dowodów
8. własne komentarze i przemyślenia
9. sformułowanie wniosków

Cechy stylistyki eseju

ekspresywne komentarze

język filozoficzny

erudycyjność

łączenie stylu niskiego ze stylem wysokim

metafory

anegdoty i cytaty

PRÓBY

Michel de Montaigne

• Poglądy autora

- Równość wszystkich ludzi w dniu narodzin; tworzenie między sobą podziałów z za życia
- Najwięcej wiedzy o człowieku doświadcza obserwacja i poznanie samego siebie
- Umiarkowany sceptycyzm - niemożność uzyskania pełnej, obiektywnej wiedzy, ograniczoność wszelkiego poznania; niechęć do kategorycznych osądów
- uważał, że zadaniem religii jest kształtowanie moralności i przeciwstawianie się ludzkim występkom; propagował idee tolerancji religijnej; krytycznie odnosił się do samej instytucji Kościoła
- Uważał kontakty międzyludzkie i podróże za szansę na pokonanie uprzedzeń i zdobycie wiedzy o świecie
- W filozofii autor widział narzędzie do przygotowania człowieka do dobrego życia. Propagował wartości takie jak wolność, solidarność, tolerancję i miłość.
- Sztuka życia zdaniem pisarza powinna polegać na umiejętności przebywania wśród ludzi a nie wynoszenia się ponad innych

